

COVID-19 – EPIDEMIOLOGISCH BULLETIN VAN 22 MEI 2021

Sciensano, het Belgisch instituut voor gezondheid, analyseert, als onderdeel van haar surveillanceopdracht, de COVID-19-gegevens die worden verzameld door een netwerk van partners. Deze gegevens per dag kunnen eveneens gevonden worden op het [interactieve dashboard Epistat](#) en in de [open data](#). De gegevens worden dagelijks geüpdatet (7/7).

De trends worden weergegeven op basis van vier kernindicatoren: de bevestigde gevallen, de nieuwe door het labo bevestigde ziekenhuisopnames, de ingenomen bedden op intensieve zorgen (IZ) en de sterfgevallen. De indicatoren zijn gebaseerd op de datum van diagnose, overlijden of opname. De berekening en de vergelijking maakt gebruik van gegevens op basis van periodes van 7 dagen. Gegevens voor de 7-daagse periodes worden uitgedrukt als daggemiddelden; de evolutie geeft in % de verandering aan die tussen twee opeenvolgende periodes van 7 dagen wordt waargenomen.

De tabellen met het aantal gevallen, uitgevoerde testen, ziekenhuisopnames en sterfgevallen per dag zijn te vinden in het [punt 4](#) van dit rapport.

1. Kerncijfers - Trends

Aantal gerapporteerde patiënten	In totaal	Daggemiddelde gedurende de voorlaatste periode van 7 dagen	Daggemiddelde gedurende de laatste periode van 7 dagen	Evolutie
Bevestigde COVID-19 gevallen	1 044 612	2 763	2 159*	-22%
Opnames in het ziekenhuis	73 271***	145,3	127,4**	-12%
Sterfgevallen****	24 809	31,6	19,9*	-37%
<i>In ziekenhuizen</i>	<i>15 122</i>	<i>30,6</i>	<i>19,3</i>	<i>-37%</i>
<i>In woonzorgcentra</i>	<i>9 512</i>	<i>1,0</i>	<i>0,6</i>	<i>-43%</i>

*Van 12 mei 2021 tot 18 mei 2021 (gegevens van de laatste 3 dagen nog niet geconsolideerd).

**Van 15 mei 2021 tot 21 mei 2021.

***Het aantal ziekenhuisopnames sinds 15 maart 2020. Meer gedetailleerde informatie rond het aantal ziekenhuisopnames vindt u in punt 5 in het document [veelgestelde vragen](#).

****Sterfgevallen alle locaties inbegrepen.

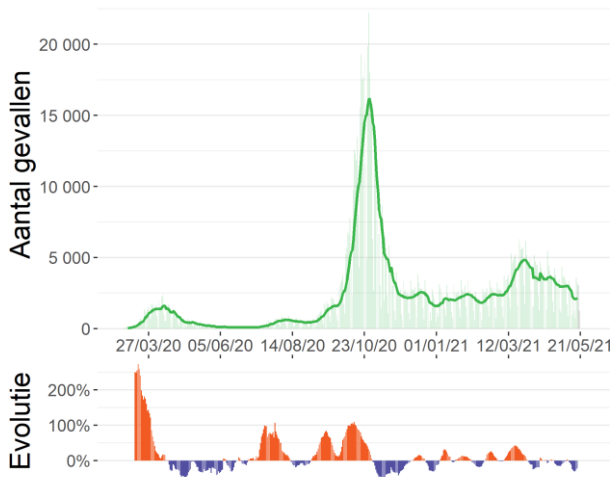
Bezetting van ziekenhuisbedden	Vrijdag 14 mei 2021	Vrijdag 21 mei 2021	Evolutie
Aantal ingenomen ziekenhuisbedden	1 917	1 612	-16%
Aantal ingenomen IZ bedden	643	540	-16%

De gegevens in deze tabel kunnen niet zomaar vergeleken worden met die van de vorige dag, dit omdat er een mogelijke vertraging is bij de rapportage van gegevens en omdat kleine correcties permanent kunnen worden uitgevoerd.

1.1. TRENDS

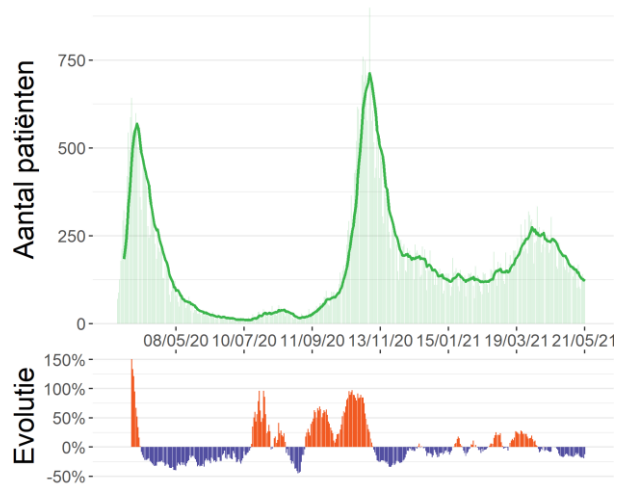
Hieronder worden de indicatoren getoond met het 7-daags voortschrijdend gemiddelde (groene lijn). Dit 7-daags gemiddelde wordt gebruikt om een trend aan te tonen. Dit heeft onder andere tot gevolg dat de curve een vloeiend verloop krijgt en dat het zogenaamde weekendeffect wordt uitgevlakt.

Evolutie van het aantal bevestigde gevallen

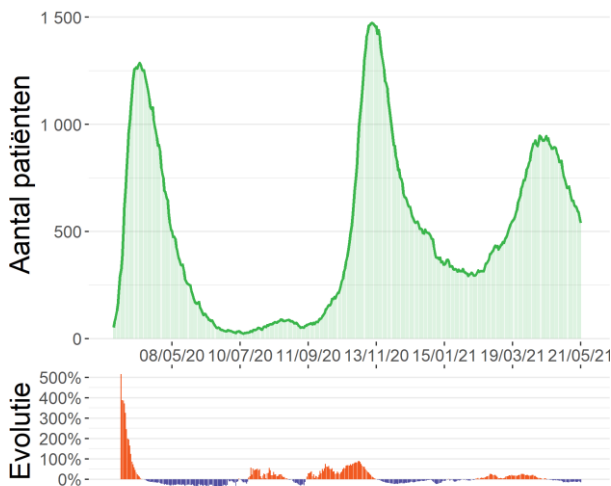
Bron: Labonetwerk en nationaal testing platform

Evolutie van het aantal nieuwe door het labo bevestigde opnames in het ziekenhuis

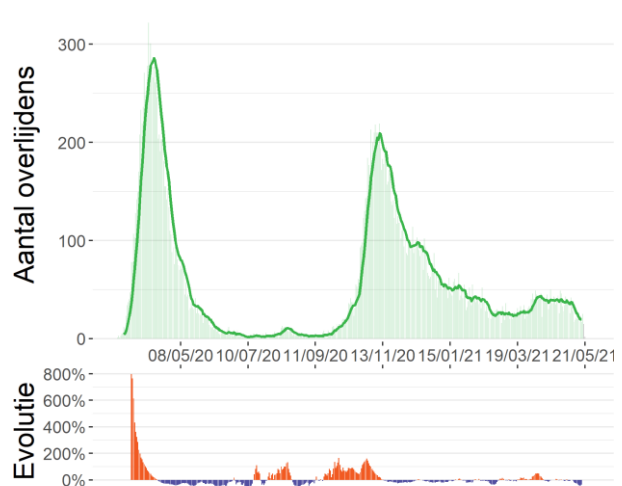
Bron : Survey bij ziekenhuizen (Sciensano)

Evolutie van het aantal patiënten in IZ

Bron: Survey bij ziekenhuizen (Sciensano)

Evolutie van het aantal sterfgevallen

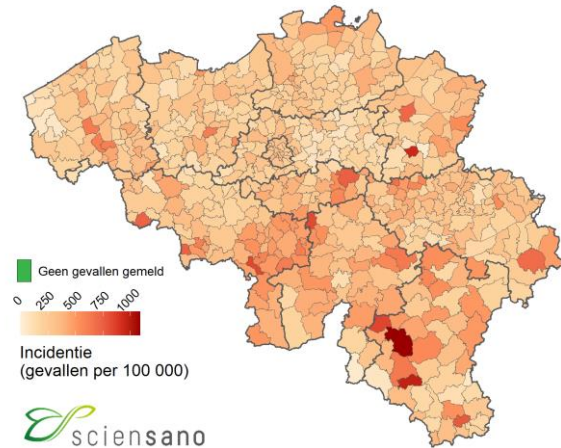

Bron: Surveillance COVID-19 mortaliteit (Sciensano)

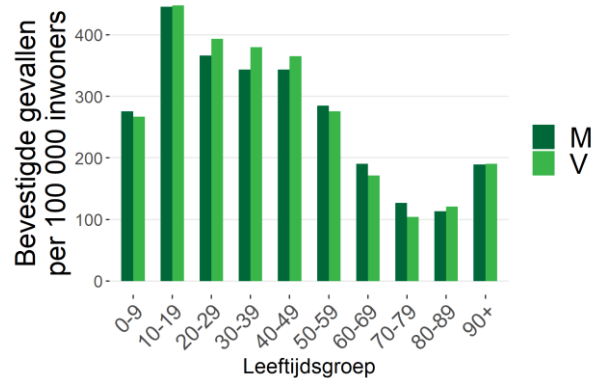
1.2. RECENTE SITUATIE

De figuren hieronder tonen de verspreiding en de verdeling volgens leeftijd en geslacht van het aantal COVID-19 gevallen voor de laatste 14 dagen (geconsolideerde gegevens).

Verspreiding van de bevestigde gevallen per 100 000 inwoners tussen 05/05/21 en 18/05/21

Aantal bevestigde gevallen tussen 05/05/21 en 18/05/21 per leeftijdscategorie en geslacht per 100 000 inwoners

Bron: Labonetwerk en nationaal testing platform.

De gebruikte doorlopende kleurenschaal voor deze kaart varieert automatisch in functie van de laagste en hoogste incidenties die gerapporteerd worden in elke Belgische gemeente.

Noot: Informatie over leeftijd en/of geslacht was niet beschikbaar voor 314 gevallen.

Verdeling van het aantal bevestigde gevallen en de verdubbelingstijd (of de halveringstijd) voor België, per provincie, voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en voor de Duitstalige Gemeenschap, wordt in de onderstaande tabel weergegeven.

	05/05/21- 11/05/21	12/05/21- 18/05/21	Vershil (absoluut aantal)	Vershil (percentage)	Verdubbelings- /halveringstijd (dagen)	14-daagse incidentie per 100 000
België	19 342	15 110	-4 232	-22%	20	300
Antwerpen	3 055	2 468	-587	-19%	23	295
Brabant wallon	710	640	-70	-10%	47	332
Hainaut	2 844	2 232	-612	-22%	20	377
Liège	1 811	1 501	-310	-17%	26	298
Limburg	1 644	1 088	-556	-34%	12	311
Luxembourg	560	455	-105	-19%	23	354
Namur	1 073	697	-376	-35%	11	357
Oost-Vlaanderen	2 202	1 672	-530	-24%	18	254
Vlaams-Brabant	1 318	1 094	-224	-17%	26	209
West-Vlaanderen	1 872	1 366	-506	-27%	15	270
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1 895	1 643	-252	-13%	34	290
Deutschsprachige Gemeenschap	165	78	-87	-53%	6	312

Noot: De verdubbelingstijd (in het oranje) is een maat voor de exponentiële groei. Het staat voor de tijd die nodig is om het aantal gediagnosticeerde gevallen te verdubbelen. De halveringstijd (in het groen) daarentegen staat voor de tijd die nodig is om het aantal gediagnosticeerde gevallen te halveren.

1.3. STRATEGIE VOOR HET BEHEER VAN DE EPIDEMIE

De strategie voor het beheer van de epidemie baseert zich op criteria die bedoeld zijn om de politieke besluitvorming over de toe te passen of te versoepelen maatregelen op gang te brengen wanneer aan de criteria wordt voldaan en wanneer de wekelijkse beoordeling van de epidemiologische situatie de noodzaak ervan onderstreept. Bovendien houdt die wekelijkse beoordeling rekening met dezelfde criteria.

Er werden twee fasen vastgelegd: de inperkingsfase wanneer de gedefinieerde drempels worden overschreden; en de controlefase wanneer de indicatoren onder de gedefinieerde drempels liggen.

De criteria blijven voornamelijk gebaseerd op de volgende indicatoren: de 14-daagse cumulatieve incidentie voor het aantal gevallen en de 7-daagse cumulatieve incidentie voor het aantal ziekenhuisopnames. Ze worden op verschillende wijze gecombineerd, en is afhankelijk van het feit of we ons in de inperkingsfase of in de controlefase bevinden.

Om de inperkingsfase te kunnen verlaten, moeten de indicatoren aan volgende voorwaarden voldoen:

- **Nieuwe ziekenhuisopnames < 75** per dag op nationaal niveau voor een opeenvolgende periode van 7 dagen (Dit komt overeen met een 7-daagse cumulatieve incidentie < 4,5/100.000 inwoners) EN een **Rt ziekenhuisopnames <1**

EN

- **Nieuwe gevallen < 100/100.000** inwoners voor 14 dagen voor een opeenvolgende periode van 3 weken (Dit komt overeen met ~800 gevallen per dag) EN **Rt gevallen <1**

Wanneer de indicatoren onderstaande drempels bereikt hebben, betekent dit dat we ons niet langer in de controlefase bevinden maar de grens naar de inperkingsfase hebben overschreden:

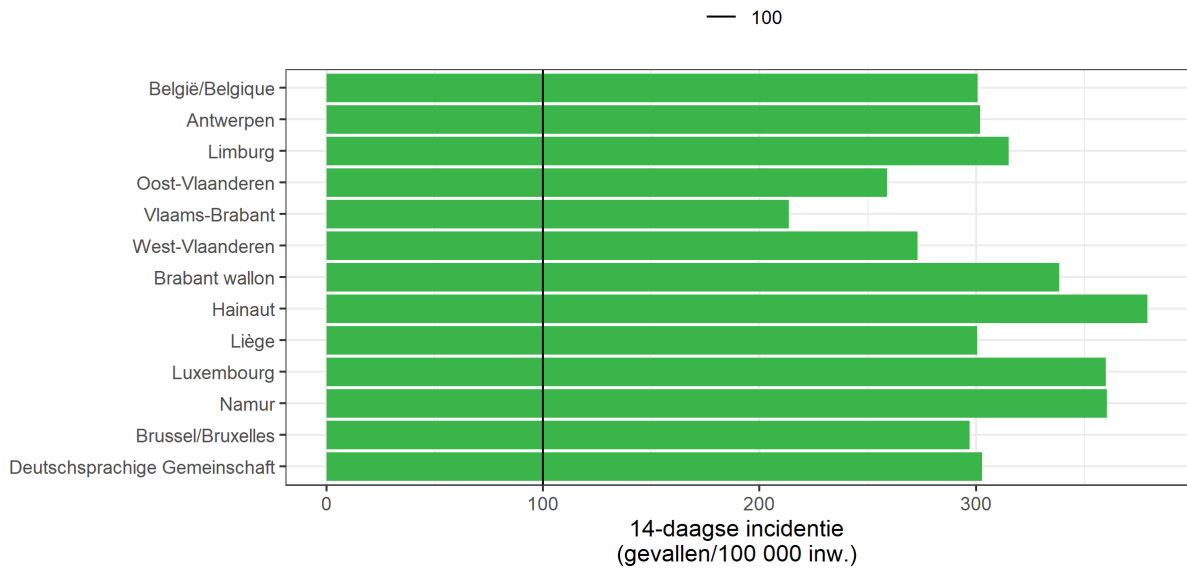
- **Nieuwe gevallen > 100/100.000** inwoners voor 14 dagen op nationaal niveau (Dit komt overeen met ~800 gevallen per dag) EN een positiviteitsratio > 3%.

OF

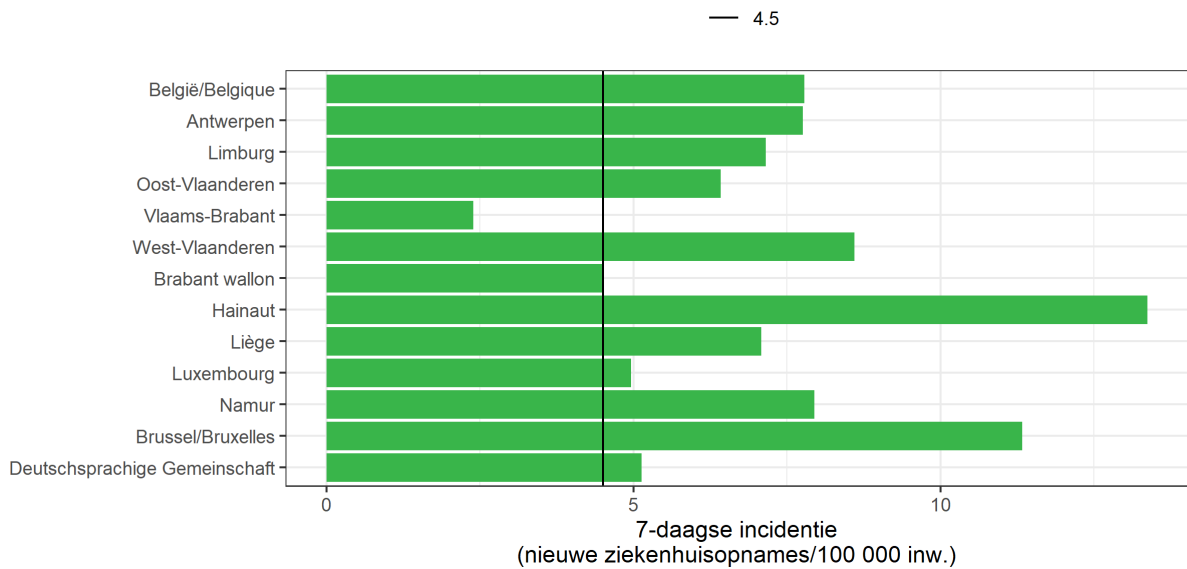
- **Nieuwe ziekenhuisopnames > 75** per dag op nationaal niveau voor een opeenvolgende periode van 7 dagen (Dit komt overeen met een 7-daagse cumulatieve incidentie > 4,5/100.000 inwoners)

Onderstaande grafieken tonen de 14-daagse incidentie voor het aantal bevestigde gevallen en de 7-daagse incidentie voor het aantal ziekenhuisopnames. Deze incidenties worden weergegeven door de horizontale balken. Voor elke grafiek worden de incidentiedrempels aangegeven met overeenkomstige verticale lijnen.

14-daagse incidentie (groene balken) voor het aantal bevestigde gevallen (18/05/21)

7-daagse incidentie (groene balken) voor het aantal ziekenhuisopnames (21/05/21)

1.4. REPRODUCTIEGETAL (R_t)

R_t is een schatting van de besmettingsgraad op een bepaald moment afhankelijk van menselijk gedrag en de biologische kenmerken van de pathogeen (het virus). Een epidemie breidt uit als $R_t > 1$ is en krimpt als $R_t < 1$ is. De waarden van R_t worden geschat op basis van een wiskundig model. Het model dat door Sciensano wordt gebruikt werd ontwikkeld door [Cori et al. \(2013\)](#) en werd aangepast in samenwerking met de UHasselt.

1.4.1. Reproductiegetal gebaseerd op het aantal ziekenhuisopnames voor België

Deze schatting van het reproductiegetal is gebaseerd op het aantal ziekenhuisopnames.

Reproductiegetal	Mediane schatting	95% betrouwbaarheidsinterval
R_t (15/05/21 tot 21/05/21)	0,931	0,871-0,994

1.4.2. Reproductiegetal gebaseerd op het aantal nieuwe gevallen voor België, per provincie, voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en voor de Duitstalige Gemeenschap

Deze schattingen van het reproductiegetal zijn gebaseerd op het aantal nieuwe gevallen dat door laboratoriumtests worden gediagnosticeerd.

	Mediane schatting	Ondergrens (kwantiel 2,5)	Bovengrens (kwantiel 97,5)
België	0,921	0,906	0,935
Antwerpen	0,922	0,886	0,958
Brabant wallon	0,978	0,904	1,055
Hainaut	0,929	0,891	0,968
Liège	0,950	0,902	0,998
Limburg	0,864	0,814	0,916
Luxembourg	0,959	0,873	1,049
Namur	0,815	0,756	0,877
Oost-Vlaanderen	0,892	0,850	0,935
Vlaams-Brabant	0,954	0,898	1,011
West-Vlaanderen	0,889	0,843	0,937
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	0,989	0,941	1,037
Deutschsprachige Gemeinschaft	0,648	0,513	0,798

Het is belangrijk om te benadrukken dat de geschatte waarden van R_t afhankelijk zijn van de gemaakte methodologische keuzes en de beperkingen van de gebruikte gegevens. Het ene model is niet beter dan het andere. Ze zijn complementair aangezien ze samen een vollediger beeld geven van de evolutie van de epidemie in België. Een voordeel van de R_t die zich baseert op de ziekenhuisopnames is dat deze niet onderhevig is aan tijdsgerelateerde variatie in de (onder)rapportering terwijl dit wel het geval is voor de R_t op basis van diagnoses. Anderzijds is een voordeel van de R_t gebaseerd op de diagnoses, dat die gevoeliger is voor een plotse verandering in het aantal diagnoses. Deze hogere variabiliteit brengt echter wel een moeilijkere interpretatie van de schatting met zich mee.

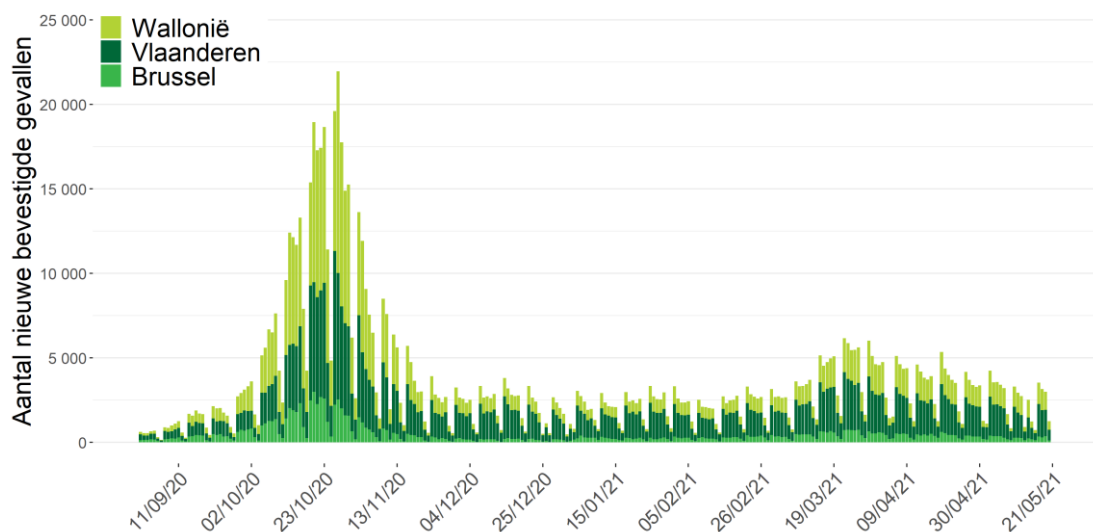
2. Beschrijving van de epidemie vanaf 31 augustus 2020

Onderstaande gegevens worden voorgesteld vanaf de week van 31 augustus 2020, de start van de tweede golf. Meer informatie over de afbakening van de verschillende epidemiegolven vindt u in vraag 2.3 in het document "[veelgestelde vragen](#)". De beschrijving van de epidemie sinds het begin is beschikbaar op het einde van dit rapport.

2.1. VERSPREIDING EN EVOLUTIE VAN DE COVID-19-GEVALLEN

Tussen 12 mei 2021 en 18 mei 2021 werden 15 110 nieuwe gevallen gediagnosticeerd. Van de 15 110 nieuwe gevallen waren er 7 688 (51%) gemeld in Vlaanderen, 5 525 (37%) in Wallonië, waarvan 78 gevallen in de Duitstalige Gemeenschap, en 1 643 (11%) in Brussel. De gegevens over woonplaats waren niet beschikbaar voor 254 gevallen (2%).

Evolutie van het aantal bevestigde gevallen per gewest en per datum van diagnose* vanaf 31/08/20

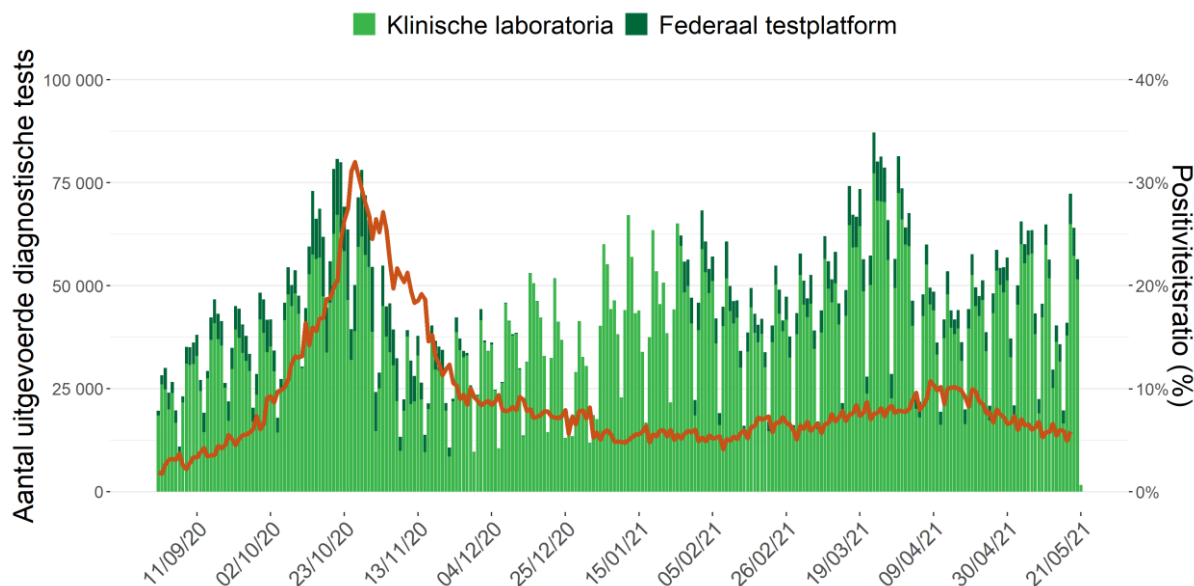
Bron: NRC, klinische laboratoria en nationaal testing platform. Gerapporteerd aan Sciensano op 21 mei 2021, 6 uur.

*Vanwege het gebruik van de datum van diagnose moeten de gegevens van de afgelopen drie dagen nog worden geconsolideerd. Indien de datum van diagnose ontbreekt wordt de rapporteringsdatum gebruikt.

2.2. UITGEVOERDE TESTEN OP COVID-19 DOOR DE KLINISCHE LABORATORIA EN DOOR DE LABORATORIA VAN HET FEDERAAL TESTPLATFORM EN POSITIVITEITSRATIO PER PROVINCIE EN LEEFTIJDSCATEGORIE

Gedurende de periode van 12 mei 2021 tot 18 mei 2021 werden er 295 145 testen uitgevoerd, ofwel een dagelijks gemiddelde van 42 164 testen. De positiviteitsratio voor België was 5,8% voor deze periode.

Aantal uitgevoerde diagnostische testen door de klinische laboratoria en het federaal testplatform*, en positiviteitsratio, per dag vanaf 31/08/20

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden. De gegevens van andere dagen kunnen nog aangevuld worden door retrospectief rapporterende laboratoria. Zowel antigeen- als PCR-testen worden weergegeven: als op een staal een PCR én een antigeentest is uitgevoerd, worden deze als twee aparte testen beschouwd.

*De transitie van het nationale testplatform naar het testplatform bis is vond plaats tussen oktober 2020 en eind januari 2021. Sinds 26 januari 2021 is het opnieuw mogelijk om voor de gerapporteerde testen het onderscheid te maken naar herkomst.

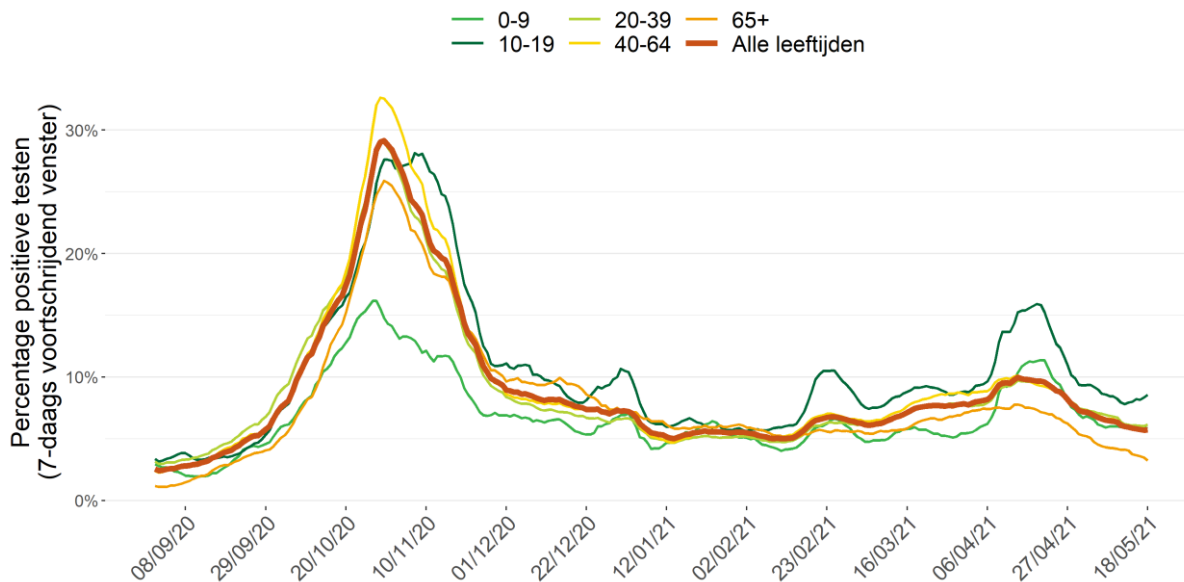
Onderstaande tabel toont de verdeling van het aantal uitgevoerde testen, het aantal uitgevoerde testen per 100 000 inwoners, het aantal positieve testen en de positiviteitsratio per leeftijdscategorie voor de periode van 12 mei 2021 tot 18 mei 2021 (i.e., de laatste 7 dagen met geconsolideerde gegevens).

Leeftijdsgroep	Aantal testen	Aantal testen/ 100 000 inw	Aantal positieve testen	% positieve testen*
0-9	24 124	1 901	1 411	5,8%
10-19	32 108	2 469	2 750	8,6%
20-39	87 260	3 009	5 368	6,2%
40-64	96 469	2 526	5 571	5,8%
65+	53 994	2 449	1 743	3,2%

Noot: Voor 1190 testen was de leeftijd niet gekend.

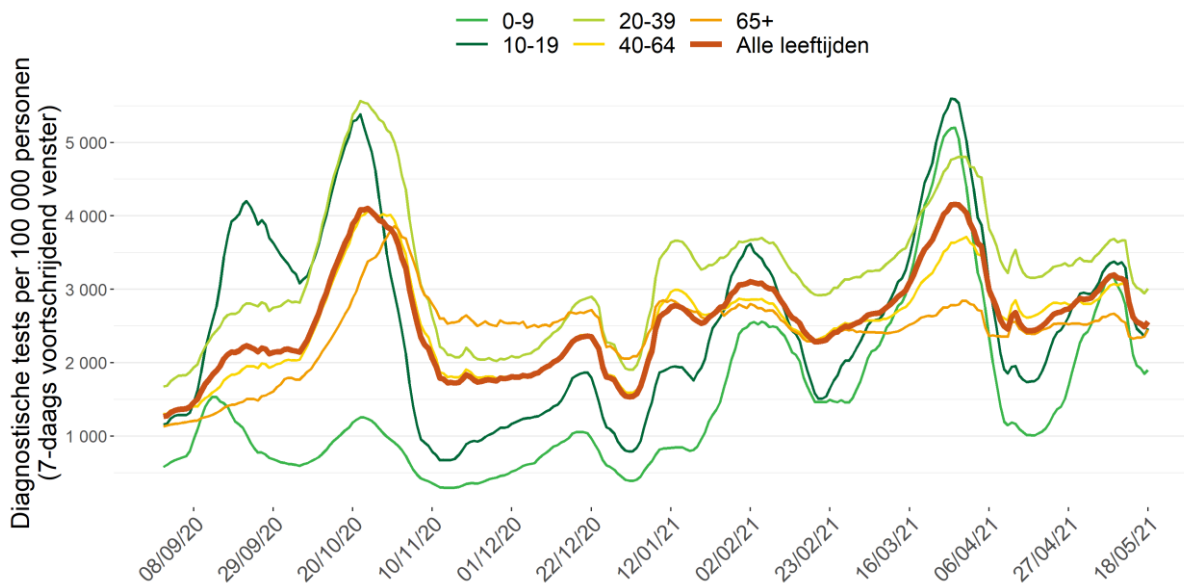
De eerste grafiek hieronder geeft de positiviteitsratio weer (7-daags voortschrijdend gemiddelde) per leeftijdscategorie vanaf 31 augustus 2020. De tweede grafiek hieronder geeft het aantal testen weer dat in de voorgaande 7 dagen uitgevoerd werd per 100 000 personen (7-daags voortschrijdend venster) per leeftijdscategorie voor dezelfde periode.

Positiviteitsratio per leeftijdscategorie vanaf 31/08/20

Noot: de gegevens van de laatste drie dagen moeten nog geconsolideerd worden

Uitgevoerde testen per leeftijdscategorie vanaf 31/08/20

Noot: de gegevens van de laatste drie dagen moeten nog geconsolideerd worden

Onderstaande tabel toont de verdeling van het aantal uitgevoerde testen, het aantal positieve testen en de positiviteitsratio voor België, per provincie, voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en voor de Duitstalige Gemeenschap, voor de periode van 12 mei 2021 tot 18 mei 2021 (de laatste 7 dagen met geconsolideerde gegevens).

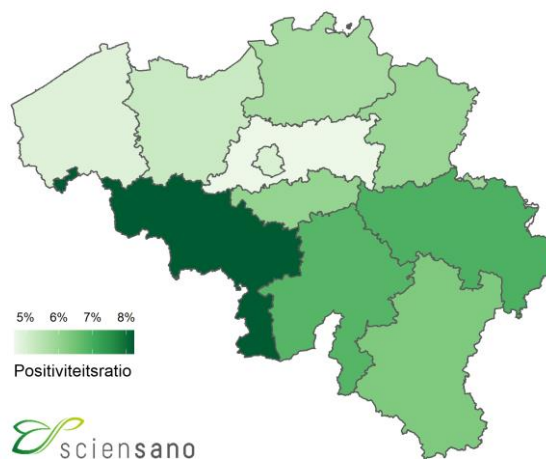
	Aantal testen	Aantal testen/ 100 000 inw	Aantal positieve testen	% positieve testen*
België	295 145	2 568	16 991	5,8%
Antwerpen	48 233	2 580	2 762	5,7%
Brabant wallon	11 715	2 885	704	6,0%
Hainaut	28 750	2 135	2 366	8,2%
Liège	24 654	2 221	1 704	6,9%
Limburg	21 895	2 496	1 299	5,9%
Luxembourg	7 709	2 688	485	6,3%
Namur	10 610	2 140	722	6,8%
Oost-Vlaanderen	36 008	2 361	1 878	5,2%
Vlaams-Brabant	27 148	2 349	1 267	4,7%
West-Vlaanderen	33 308	2 773	1 630	4,9%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	38 092	3 127	1 891	5,0%
Deutschsprachige Gemeenschap	1 793	2 300	100	5,6%

*Er werd geopteerd om de positiviteitsratio (% positieve testen) te berekenen als het totaal aantal positieve testen gedeeld door het totaal aantal uitgevoerde testen, dit ter weerspiegeling van de feitelijk uitgevoerde testen in België. Meer gedetailleerde informatie over de positiviteitsratio vindt u in punt 4 in het document "[veelgestelde vragen](#)".

Aantal tests uitgevoerd per provincie, per 1000 inwoners gedurende de periode van 12/05/21 tot 18/05/21

Positiviteitsratio per provincie gedurende de periode van 12/05/21 tot 18/05/21

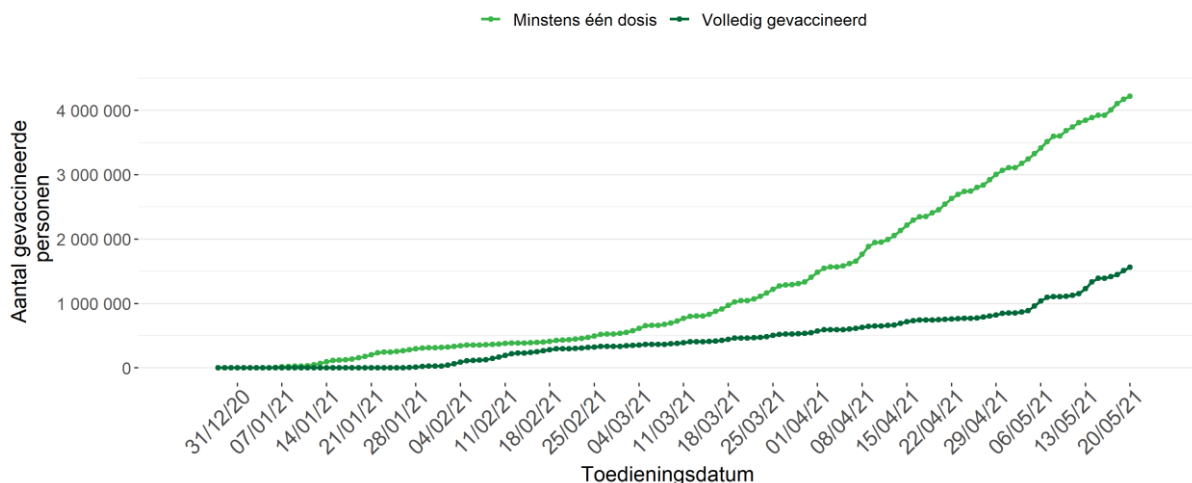
2.3. VACCINATIE

Op 28 december 2020 is in België begonnen met de vaccinatiecampagne tegen COVID-19. Op dit ogenblik worden vier vaccins tegen COVID-19 gebruikt: het vaccin *Comirnaty*® (Pfizer/BioNTech), het *COVID-19 Vaccine Moderna*®, het *Vaxzevria*® vaccin (AstraZeneca) en het *COVID-19 Vaccine Janssen*® (Johnson & Johnson). Het vaccinatieschema voor de eerste drie vaccins bestaat uit twee dosissen, toegediend met een aanbevolen interval van 21 dagen (*Comirnaty*®)¹, 28 dagen (*COVID-19 Vaccine Moderna*®), of 12 weken² (*Vaxzevria*®)³. Van het *COVID-19 Vaccine Janssen*® dient er één dosis toegediend te worden.

Van 28 december 2020 tot en met 20 mei 2021, zijn in totaal 5 737 676 dosissen van het COVID-19-vaccin toegediend in België en geregistreerd in Vaccinnet+, het nationale COVID-19-vaccinatie register. In totaal hebben 4 220 285 personen (waarvan 2 025 070 van 65 jaar en ouder) een eerste dosis van een vaccin toegediend gekregen. Hiervan zijn 1 560 689 personen (waarvan 911 532 van 65 jaar en ouder) reeds volledig gevaccineerd.

Onderstaande figuur toont de evolutie in de tijd van het cumulatief aantal personen gevaccineerd met minstens één dosis en van het cumulatief aantal personen die volledig gevaccineerd zijn in België.

Cumulatief aantal personen gevaccineerd met minstens één dosis van het COVID-19-vaccin en cumulatief aantal personen die volledig gevaccineerd zijn, volgens toedieningsdatum (Bron: Vaccinnet+)

Gegevensbron: Het register Vaccinnet+. Er kan een vertraging optreden tussen het moment van vaccinatie en het moment van registratie in de databank. Hiermee dient rekening gehouden te worden bij de interpretatie van de resultaten. Personen die volledig gevaccineerd zijn, worden opgenomen in elk van de twee curven.

¹ Op 10 maart 2021, volgend op een beslissing van de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid, is het interval tussen de twee dosissen van het Comirnaty®-vaccin in de Belgische vaccinatiecampagne verlengd van 21 naar 35 dagen.

² Het interval tussen de twee dosissen van het Vaxzevria® vaccin werd verkort van 12 weken naar 8 weken op 3 mei 2021 in het Brussels gewest en op 12 mei 2021 in de Belgische vaccinatiecampagne.

³ De leeftijdsindicaties voor het Vaxzevria® vaccin van AstraZeneca veranderden tijdens de Belgische vaccinatiecampagne als volgt: (i) 12 februari tot 2 maart 2021: 18 tot 55 jaar oud; (ii) 3 maart tot 6 april: ≥ 18 jaar; (iii) 7 april tot 23 april: ≥ 56 jaar oud; (iv) Vanaf 24 april: ≥ 41 jaar oud.

Onderstaande tabel toont de vaccinatiegraad volgens vaccinatiestatus op 20 mei 2021 voor verschillende leeftijdsgroepen, voor België, de regio's en de Duitstalige Gemeenschap. De geografische verdeling is gebaseerd op de postcode van de woonplaats van de gevaccineerde persoon en dus niet op de postcode van de vaccinatieplaats. Deze verdeling is dus geen weergave van het aantal vaccinaties gerealiseerd door de gefedereerde entiteiten, aangezien bepaalde personen momenteel op de werkplaats worden gevaccineerd (woonzorgcentra, ziekenhuizen).

		Totale bevolking ⁽¹⁾	Bevolking van 18 jaar en ouder ^(1,2)	Bevolking van 65 jaar en ouder ^(1,2)
Vaccinatiegraad minstens 1 dosis	België	36,6%	45,8%	90,8%
	Brussel ⁽³⁾	27,8%	35,9%	76,0%
	Vlaanderen ⁽³⁾	37,1%	45,9%	95,7%
	Wallonië ^(3,4)	38,3%	48,1%	84,2%
	Duitstalige Gemeenschap ⁽³⁾	43,1%	53,5%	85,4%
Vaccinatiegraad volledig gevaccineerd	België	13,6%	16,9%	40,9%
	Brussel ⁽³⁾	10,9%	14,1%	42,0%
	Vlaanderen ⁽³⁾	14,2%	17,6%	42,0%
	Wallonië ^(3,4)	13,0%	16,4%	38,1%
	Duitstalige Gemeenschap ⁽³⁾	12,9%	16,0%	42,0%

Gegevensbron: Het register Vaccinnet+. Er kan een vertraging optreden tussen het moment van vaccinatie en het moment van registratie in de databank. Hiermee dient rekening gehouden te worden bij de interpretatie van de resultaten.

⁽¹⁾ De noemers gebruikt voor deze berekeningen zijn de voorlopige populatiecijfers van de Belgische bevolking op 01/01/2021, zoals gepubliceerd door STATBEL.

⁽²⁾ Personen waarvoor de leeftijd niet gekend was, werden niet opgenomen in deze berekeningen.

⁽³⁾ De geografische verdeling is gebaseerd op de postcode van de woonplaats van de gevaccineerde persoon. Personen waarvoor de postcode niet gekend was, werden niet opgenomen in de geografische verdeling.

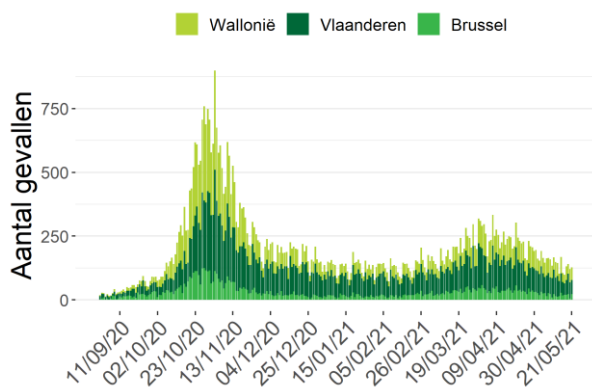
⁽⁴⁾ Exclusief Duitstalige Gemeenschap.

2.4. ZIEKENHUISOPNAMES VOOR COVID-19

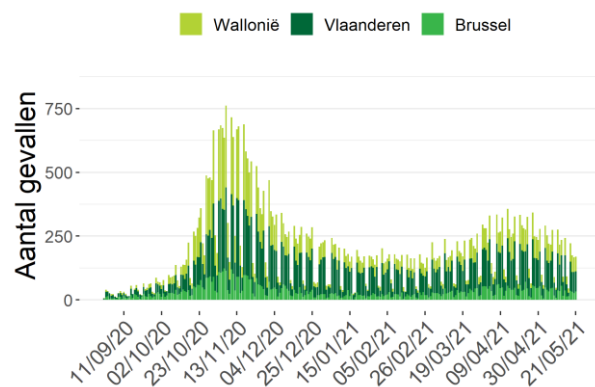
Tussen 15 mei 2021 en 21 mei 2021 werden 892 door het labo bevestigde COVID-19-patiënten in het ziekenhuis opgenomen en 1 111 verlieten het ziekenhuis.

Van de 892 gerapporteerde opnames voor de periode 15 mei 2021 tot 21 mei 2021 zijn er 857 nieuwe opnames gerapporteerd met een onderscheid naar herkomst van de patiënt. Voor deze periode waren 18 (van de 857) opnames afkomstig uit een woonzorgcentrum of een andere instelling voor langdurige zorg.

Evolutie van het aantal nieuwe opnames in het ziekenhuis

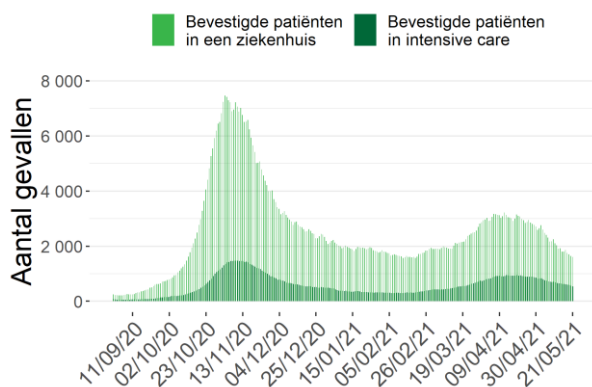
Evolutie van het aantal patiënten die het ziekenhuis hebben verlaten

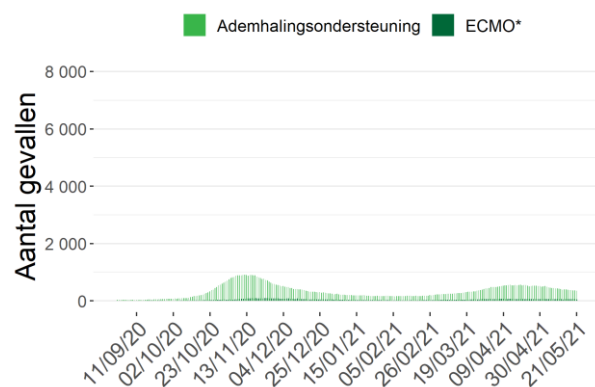
Het is mogelijk dat er retrospectief correcties worden aangebracht aan de cijfers van de voorbije dagen.

Op 21 mei 2021 werden 1 612 ziekenhuisbedden ingenomen door door het labo bevestigde COVID-19-patiënten, waarvan 540 bedden op intensieve zorgen; 354 patiënten hadden ademhalingsondersteuning nodig en 52 ECMO. De voorbije 7 dagen is het totaal aantal ingenomen bedden afgenomen met 305, waarvan 103 minder ingenomen bedden op intensieve zorgen.

Evolutie van het aantal gehospitaliseerde gevallen

Ernst van het aantal gehospitaliseerde gevallen

*Aantal deelnemende ziekenhuizen: 104 (21 mei 2021)

*ECMO: Extracorporele membraanoxygenatie

2.5. BEZETTINGSGRAAD VAN DE IZ-BEDDEN

Het ziekenhuisnoodplan wordt gecoördineerd door het *Comité Hospital & Transport Surge Capacity* met vertegenwoordigers van alle overheden, Defensie, de ziekenhuiskoepels, het Wetenschappelijk comité en andere experts. Het plan bestaat uit verschillende fasen.

Onafhankelijk van de bezettingsgraad moeten ziekenhuizen permanent 15% van hun totaal aantal erkende bedden op intensieve zorgen reserveren voor bevestigde COVID-19 patiënten.

Afhankelijk van de bedbezettingsgraad op IZ kan er beslist worden om, in fase 1, meer erkende IZ-bedden vrij te houden voor COVID-19-patiënten. Wanneer blijkt dat dit niet volstaat, in fase 2, kan er beslist worden om extra IZ-bedden te creëren.

Onderstaande tabel geeft het aantal COVID-19 patiënten op IZ weer voor België, per provincie en voor het Brussels Gewest op 21 mei 2021. De bezettingsgraad van de IZ-bedden wordt berekend op basis van het aantal erkende IZ-bedden.

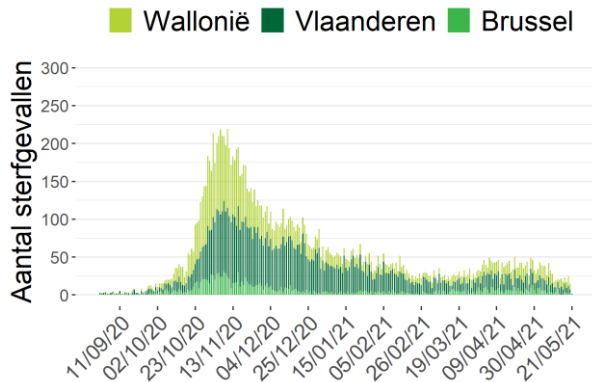
	Aantal erkende IZ-bedden*	Aantal bevestigde COVID-19 patiënten in IZ	Percentage bezette erkende IZ-bedden door bevestigde COVID-19 patiënten
België	1992	540	27%
Antwerpen	301	75	25%
Brabant wallon	23	6	26%
Hainaut	259	108	42%
Liège	230	40	17%
Limburg	145	34	23%
Luxembourg	43	7	16%
Namur	97	39	40%
Oost-Vlaanderen	265	66	25%
Vlaams-Brabant	139	27	19%
West-Vlaanderen	221	40	18%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	269	98	36%

*Totaal aantal erkende IZ-bedden in November 2020. Dit omvat zowel de IZ-bedden voor COVID-19-patiënten als de IZ-bedden voor andere patiënten.

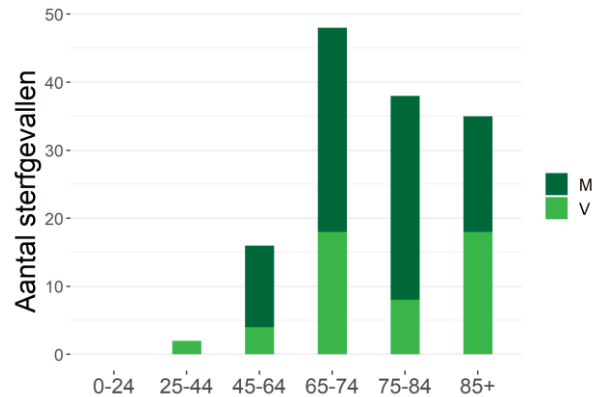
2.6. EVOLUTIE VAN DE COVID-19 MORTALITEIT

Voor de periode van 12 mei 2021 tot 18 mei 2021 werden 139 sterfgevallen gerapporteerd; 56 in Vlaanderen, 61 in Wallonië, en 22 in Brussel. Sterfgevallen worden gepresenteerd volgens datum van overlijden, en ingedeeld per gewest volgens plaats van overlijden.

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen per gewest en datum van overlijden

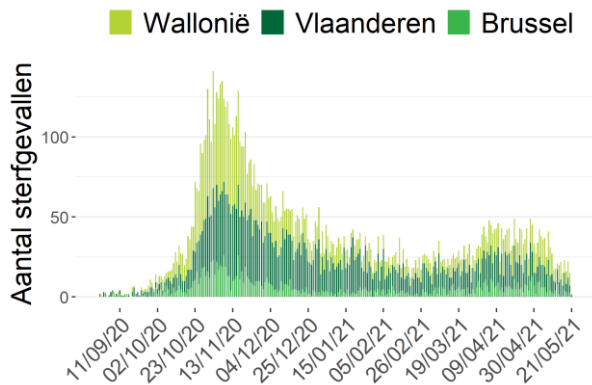

Aantal COVID-19 sterfgevallen per leeftijd en geslacht (12/05/21-18/05/21)

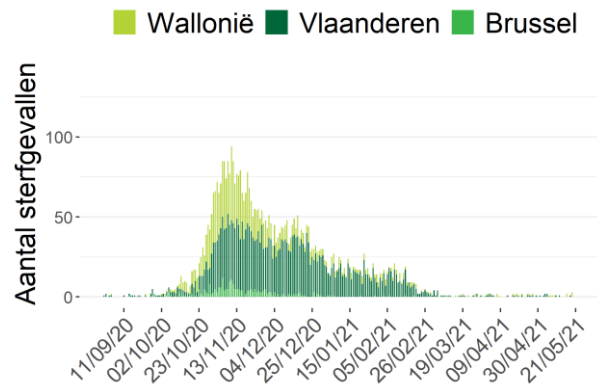

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden.

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen in ziekenhuizen per gewest en datum van overlijden

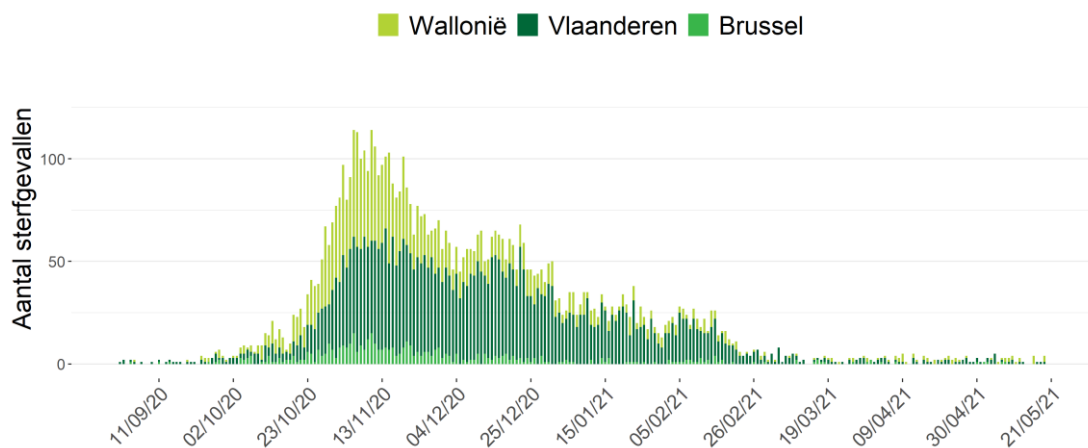
Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen in woonzorgcentra per gewest en datum van overlijden

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden.

Tussen 12 mei 2021 en 18 mei 2021 zijn 10 bewoners van een WZC overleden aan COVID-19 waarvan 4 in een WZC (2 in Vlaanderen, 0 in Brussel, 2 in Wallonië), 6 in het ziekenhuis (2 in Vlaanderen, 0 in Brussel, 4 in Wallonië) en 0 op andere locaties.

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen bij bewoners van woonzorgcentra (alle plaatsen van overlijden) per gewest en datum van overlijden

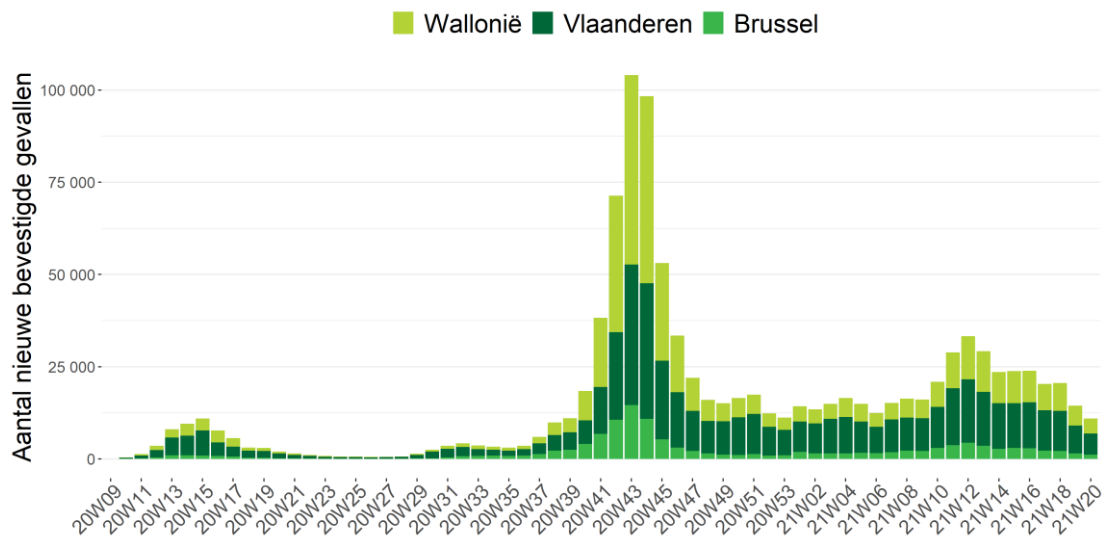
Meer informatie over de surveillance in WZC vind je terug in het [wekelijks rapport](#).

3. Overzicht van de epidemie

3.1. VERSPREIDING EN EVOLUTIE VAN DE COVID-19-GEVALLEN

Tot nu toe werden in totaal 1 044 612 bevestigde gevallen gemeld; 487 666 gevallen (47%) in Vlaanderen, 408 863 (39%) gevallen in Wallonië, waarvan 6 078 gevallen in de Duitstalige Gemeenschap, en 128 208 (12%) gevallen in Brussel. Gegevens betreffende de woonplaats waren niet beschikbaar voor 19 875 gevallen (2%).

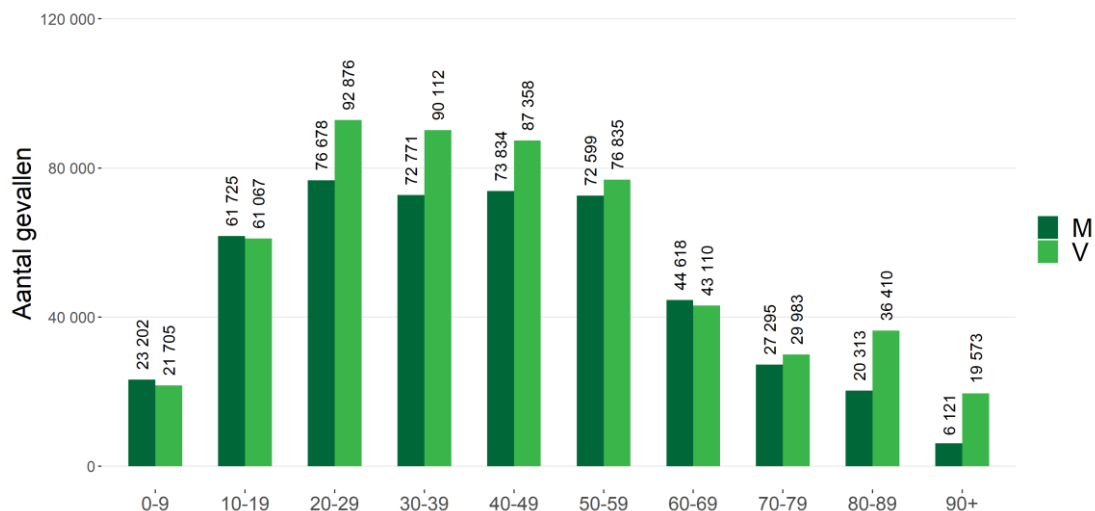
Evolutie van het totaal aantal bevestigde gevallen per gewest en datum van diagnose*

Bron: NRC, klinische laboratoria en nationaal testing platform. Gerapporteerd aan Sciensano op 21 mei 2021, 6 uur.

*Vanwege het gebruik van de datum van diagnose moeten de gegevens van de afgelopen drie dagen nog worden geconsolideerd. Indien de datum van diagnose ontbreekt wordt de rapporteringsdatum gebruikt.

Distributie van bevestigde gevallen per leeftijd en geslacht*

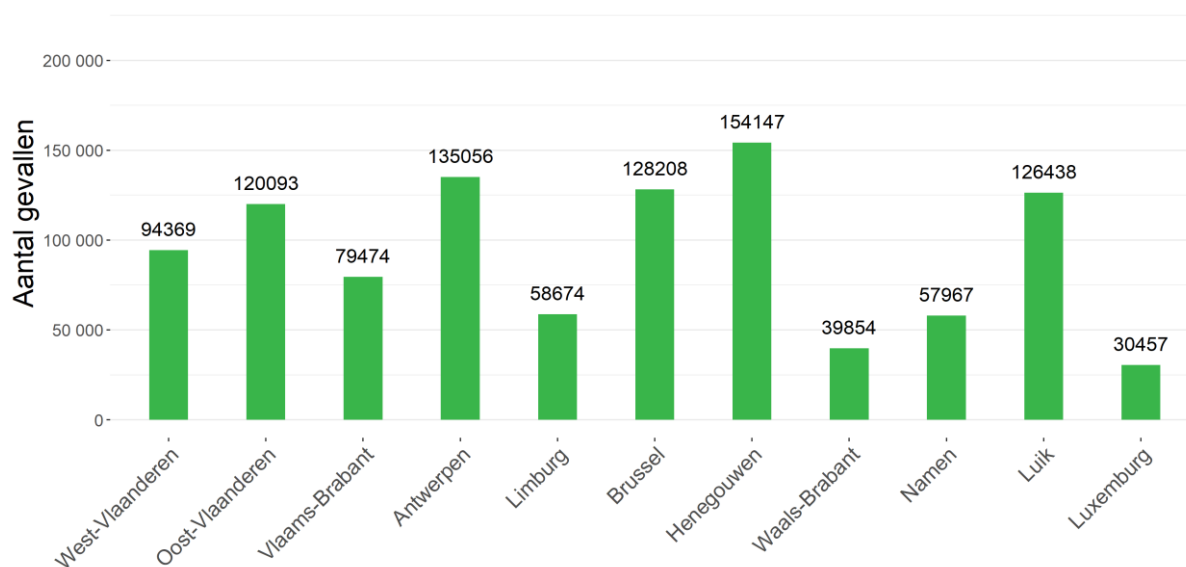

*Deze figuur betreft de leeftijdsverdeling voor alle bevestigde gevallen. Dit geeft de ernst van de ziekte niet weer voor een bepaalde leeftijdsgroep. Informatie over leeftijd en/of geslacht was niet beschikbaar voor 6427 gevallen.

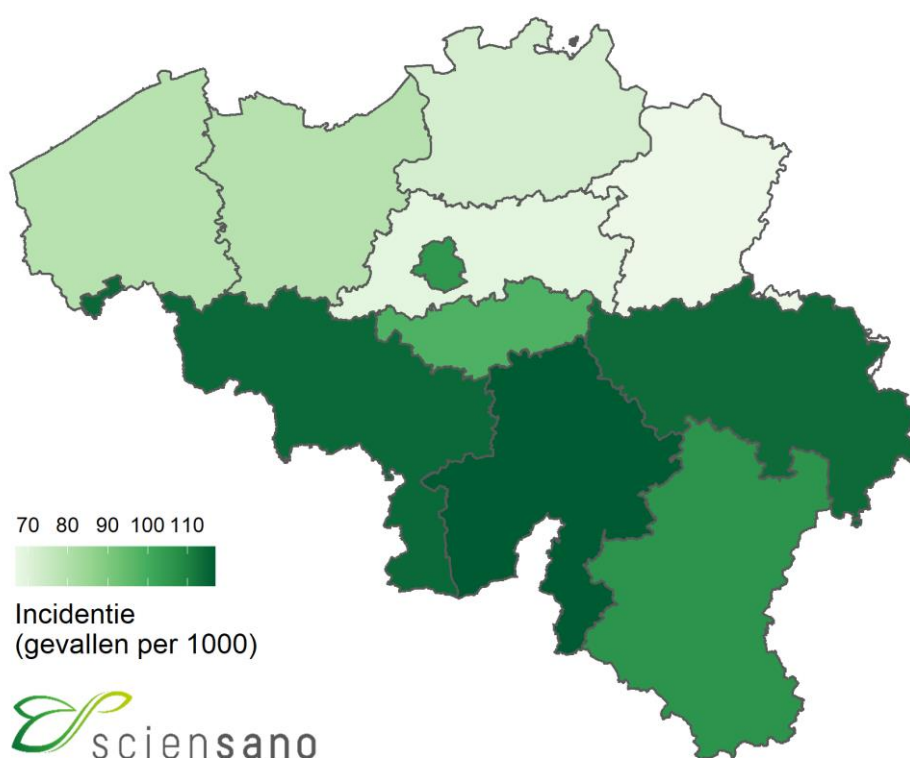
3.2. WEERGAVE VAN HET AANTAL BEVESTIGDE GEVALLEN SINDS HET BEGIN VAN DE EPIDEMIE

3.2.1. Per provincie en voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest

Distributie van het aantal bevestigde gevallen

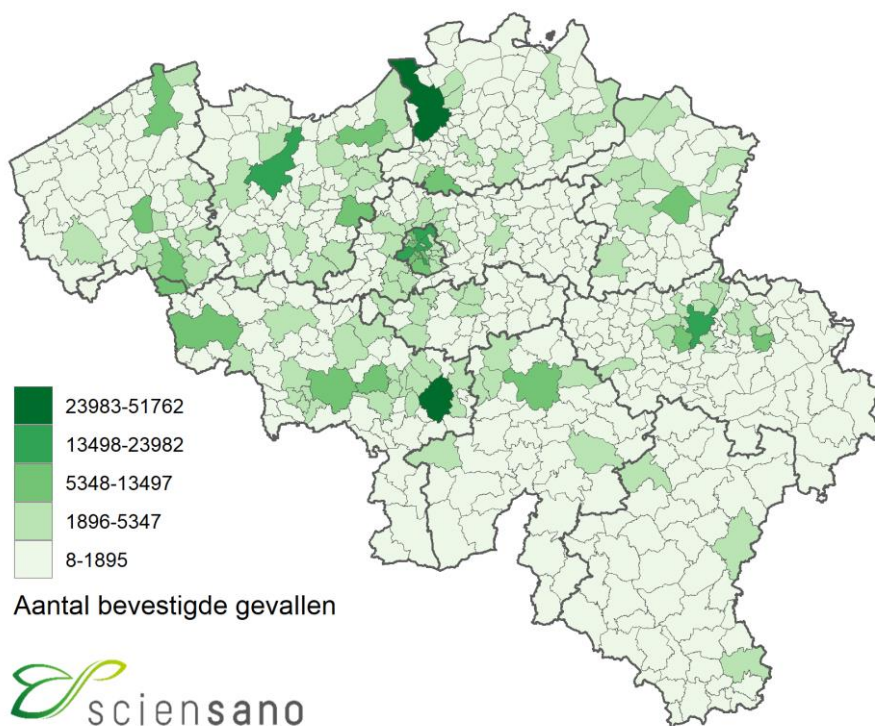

Totaal aantal bevestigde gevallen per 1000 inwoners

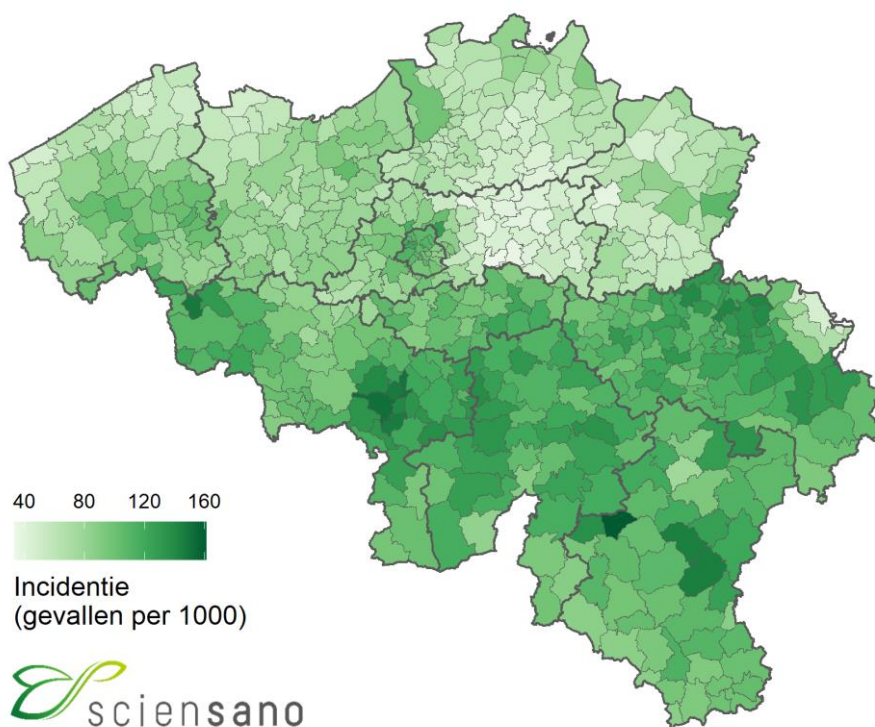

3.2.2. Per gemeente

Totaal aantal bevestigde gevallen

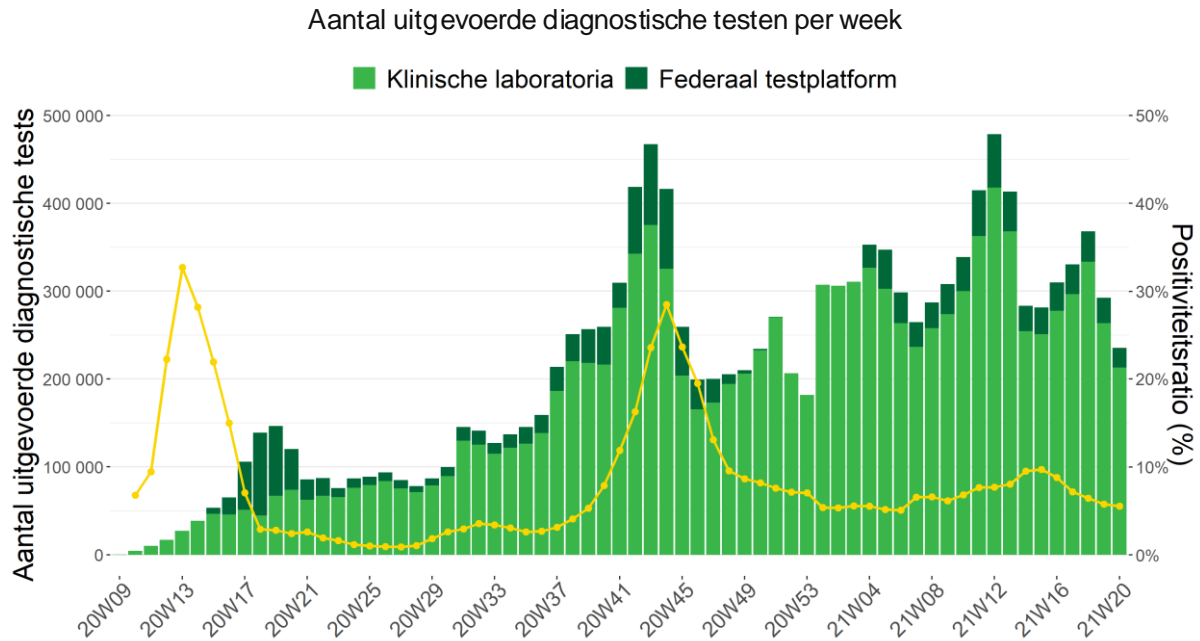
Totaal aantal bevestigde gevallen per 1000 inwoners

3.3. UITGEVOERDE TESTEN OP COVID-19 DOOR DE KLINISCHE LABORATORIA EN DOOR DE LABORATORIA VAN HET FEDERAAL TESTPLATFORM

Tussen begin maart 2020 en 21 mei 2021 is het aantal uitgevoerde testen door de klinische laboratoria (het nationaal referentiecentrum en de andere klinische laboratoria die de test uitvoeren) opgelopen tot 11 859 719 testen.

Sinds 10/04/20 zijn er 1 683 576 testen uitgevoerd door het federaal testplatform* voor de woonzorgcentra, andere residentiële collectiviteiten en triagecentra.

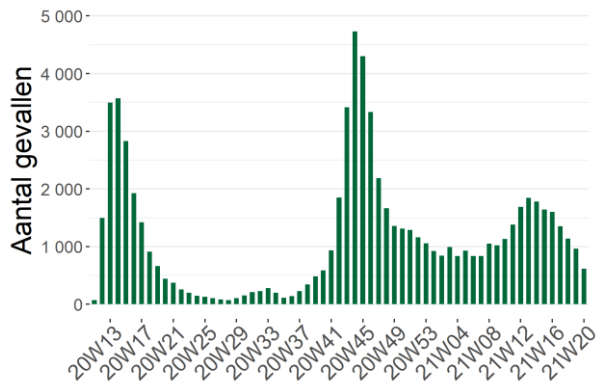
Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden. De gegevens van andere dagen kunnen nog aangevuld worden door retrospectief rapporterende laboratoria. Zowel antigeen- als PCR-testen worden weergegeven: als op een staal een PCR én een antigeentest is uitgevoerd, worden deze als 2 aparte testen beschouwd.

*De transitie van het nationale testplatform naar het testplatform bis is vond plaats tussen oktober 2020 en eind januari 2021. Sinds 26 januari 2021 is het opnieuw mogelijk om voor de gerapporteerde testen het onderscheid te maken naar herkomst.

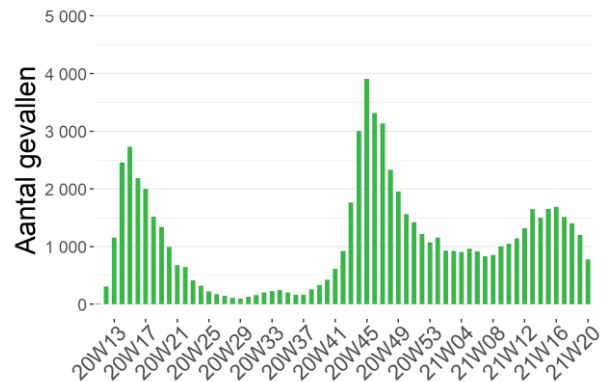
3.4. ZIEKENHUISOPNAMES VOOR COVID-19

Het overgrote deel van de ziekenhuizen (> 99%) neemt sinds 15 maart 2020 actief deel aan de rapportering. Gegevens vanaf deze datum worden hier gepresenteerd. Het betreft enkel de door het labo bevestigde gevallen.

Evolutie van het aantal nieuwe opnames in het ziekenhuis

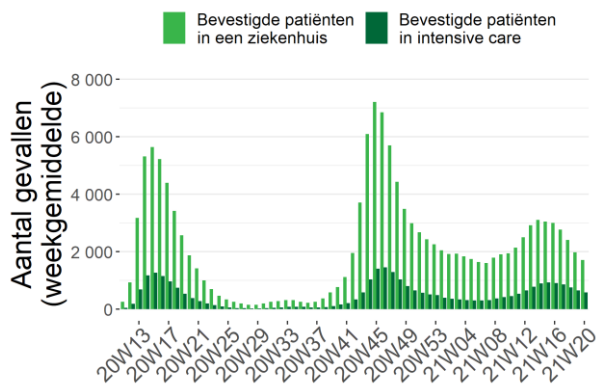
Evolutie van het aantal patiënten die het ziekenhuis hebben verlaten

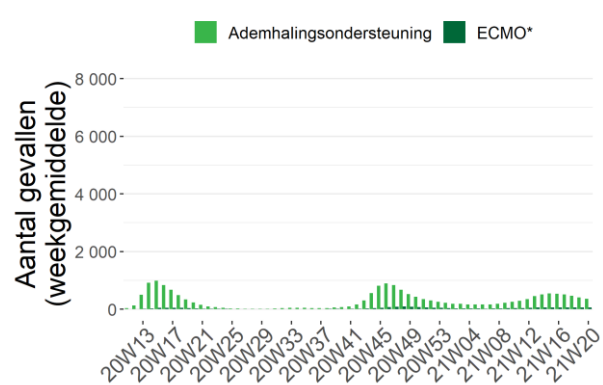
Het is mogelijk dat er retrospectief correcties worden aangebracht aan de cijfers van de voorbije dagen.

Tussen 15 maart 2020 en 21 mei 2021 werden 73 271 door het labo bevestigde COVID-19-patiënten opgenomen in het ziekenhuis en 69 675 personen verlieten het ziekenhuis.

Evolutie van het aantal gehospitaliseerde gevallen

Ernst van de gehospitaliseerde gevallen

*Aantal deelnemende ziekenhuizen: 104 (21 mei 2021)

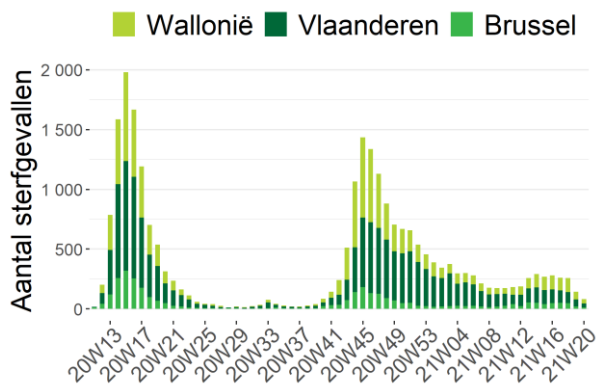
*ECMO: Extracorporele membraanoxygenatie

3.5. EVOLUTIE VAN DE COVID-19 MORTALITEIT

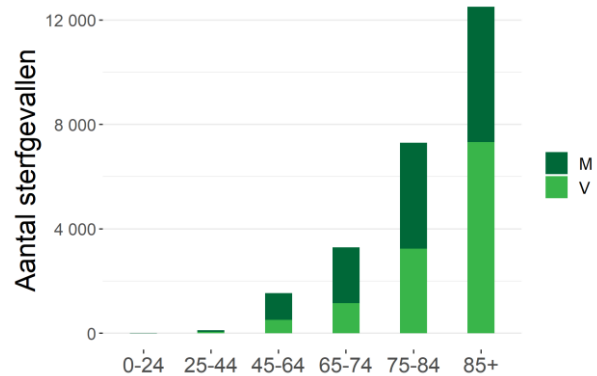
Deze cijfers omvatten de sterfgevallen die door de autoriteiten worden gerapporteerd, vanaf 24 maart 2020 aangevuld met gegevens die door de ziekenhuizen worden verstrekt. Sterfgevallen worden gepresenteerd volgens datum van overlijden, en ingedeeld naar gewest volgens plaats van overlijden.

Bij het afsluiten van de gegevensverzameling voor dit rapport werden in totaal 24 809 sterfgevallen gerapporteerd; 12 558 (51%) in Vlaanderen, 9 047 (36%) in Wallonië, en 3 204 (13%) in Brussel.

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen per gewest en datum van overlijden

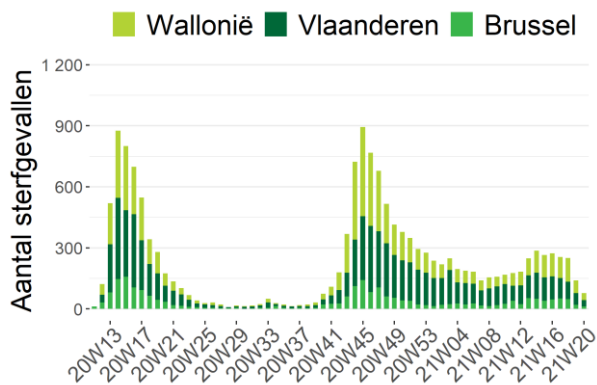
Aantal COVID-19 sterfgevallen per leeftijd en geslacht*

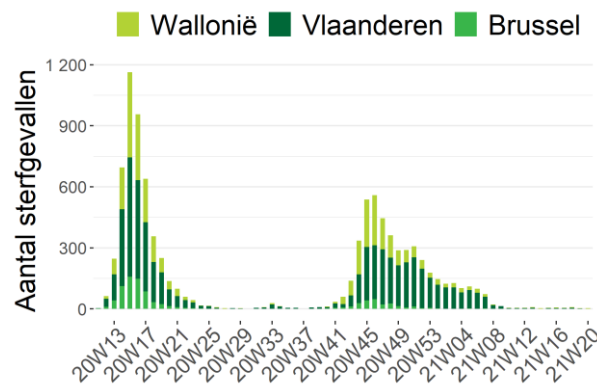
*Informatie over leeftijd en/of geslacht was niet beschikbaar voor 41 sterfgevallen

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden.

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen in ziekenhuizen per gewest en datum van overlijden

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen in woonzorgcentra per gewest en datum van overlijden

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden.

Cumulatief totaal van de tot dusver gerapporteerde sterfgevallen

Plaats van overlijden	Vlaanderen		Brussel		Wallonië		België	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Ziekenhuis	6 899	55%	2 292	72%	5 931	66%	15 122	61%
<i>Bevestigde gevallen</i>	6 610	96%	2 232	97%	5 759	97%	14 601	97%
<i>Mogelijke gevallen</i>	289	4%	60	3%	172	3%	521	3%
Woonzorgcentrum	5 582	44%	896	28%	3 034	34%	9 512	38%
<i>Bevestigde gevallen</i>	4 708	84%	453	51%	1 828	60%	6 989	73%
<i>Mogelijke gevallen</i>	874	16%	443	49%	1 206	40%	2 523	27%
Andere residentiële collectiviteiten	44	0%	3	0%	50	1%	97	0%
Thuis en andere	17	0%	13	0%	32	0%	62	0%
Onbekend	16	0%	0	0%	0	0%	16	0%
TOTAAL	12 558	100%	3 204	100%	9 047	100%	24 809	100%

Sterfgevallen in ziekenhuizen worden gemeld door de ziekenhuizen via de “hospital surge capacity survey”. Initieel werden enkel sterfgevallen gemeld van patiënten waarvan de COVID-19-infectie werd bevestigd met een laboratoriumtest of op basis van een CT-scan van de thorax met suggestieve klinische presentatie van COVID-19. Vanaf 5 mei 2020 worden sterfgevallen van mogelijke gevallen in het ziekenhuis ook systematisch gerapporteerd. Mogelijke gevallen betreffen patiënten die geen diagnostische test hebben gehad maar voldeden aan de door de arts vastgestelde klinische criteria voor de ziekte. **Sterfgevallen buiten het ziekenhuis** (woonzorgcentra, andere residentiële collectiviteiten, andere plaatsen) worden gemeld door de regionale autoriteiten en hebben betrekking op bevestigde en mogelijke COVID-19-gevallen.

Op 26/8/20 werden ontbrekende individuele gegevens van sterfgevallen (leeftijd, geslacht en datum van overlijden) in Vlaamse woonzorgcentra gepubliceerd. Deze gegevens werden retrospectief verzameld voor de periode van 18 maart tot 2 juni 2020. De update geeft een vollediger beeld van de COVID-19 mortaliteit. Meer informatie over deze update vind je [hier](#).

4. Annex

4.1. SAMENVATTING VAN DE KERNINDICATOREN

Onderstaande tabel bevat de voornaamste indicatoren voor het opvolgen van de epidemie. Deze worden opgedeeld in drie categorieën: intensiteitsindicatoren met betrekking tot het aantal gediagnosticeerde gevallen en uitgevoerde tests, indicatoren voor de ernst van de situatie betreffende ziekenhuisopnames en sterfgevallen, en vaccinatie-indicatoren. Deze indicatoren worden per kalenderweek weergegeven voor de laatste vier weken.

Indicator	19/4-25/4	26/4-2/5	3/5-9/5	10/5-16/5
Indicatoren van intensiteit				
Gemiddeld aantal nieuwe gevallen per dag ^(a)	3 491	2 967	2 997	2 089
Verdubbelingstijd/Halveringstijd ^(b)	2042	30	494	13
Reproductiegetal ^(c)	0,973	0,925	0,999	0,814
Aantal uitgevoerde testen per 100 000 inw.	2 697	2 877	3 205	2 544
Positiviteitsratio ^(a)	8,8%	7,2%	6,4%	5,8%
14-daagse incidentie per 100 000 inw. ^(d)	425	393	363	310
Indicatoren van ernst				
Gemiddeld aantal nieuwe ziekenhuisopnames voor COVID-19 per dag ^(a)	229	193	163	138
7-daagse incidentie voor het aantal ziekenhuisopnames voor COVID-19 per 100 000 inw. ^(d)	13,92	11,75	9,91	8,41
Aantal ziekenhuisbedden ingenomen door COVID-19-patiënten ^(e)	2 883	2 648	2 172	1 802
Aantal IZ-bedden ingenomen door COVID-19-patiënten ^(e)	886	825	702	619
Percentage erkende IZ-bedden ingenomen door COVID-19-patiënten ^(f)	44%	41%	35%	31%
Gemiddeld aantal COVID-19-sterfgevallen per dag	40	37	37	21
Gemiddeld aantal COVID-19-sterfgevallen bij bewoners van woonzorgcentra per dag ^(a)	3	2	3	2
Indicatoren van vaccinatie				
Daggemiddelde van het aantal toegediende dosissen ^(a)	60 251	63 893	103 961	85 601
Vaccinatiegraad voor België ^(g)	8,1%	8,4%	9,3%	11,8%

^(a) 7-daags gemiddelde. Dit gemiddelde wordt berekend op basis van de geconsolideerde gegevens voor de beschreven week.

^(b) De verdubbelingstijd (in het oranje) is een maat voor de exponentiële groei. Het staat voor de tijd die nodig is om het aantal gediagnosticeerde gevallen te verdubbelen. De halveringstijd (in het groen) daarentegen staat voor de tijd die nodig is om het aantal gediagnosticeerde gevallen te halveren.

^(c) Reproductiegetal berekend op basis van het aantal nieuwe gevallen dat door laboratoriumtests werd gediagnosticeerd. Het gaat hier om het reproductiegetal dat berekend is op de laatste dag van de beschreven week (zondag).

^(d) De incidentie wordt berekend op basis van de gegevens die op de laatste dag van de beschreven week (zondag) volledig geconsolideerd waren.

^(e) Gegevens over de laatste dag van de beschreven week (zondag)

^(f) De bezettingsgraad is berekend op basis van de gegevens die op de laatste dag van de beschreven week (zondag) volledig geconsolideerd waren. Het totale aantal IZ-bedden dat in november 2020 erkend was, bedroeg 1992 bedden voor België. Dit aantal omvat zowel IZ-bedden die beschikbaar zijn voor COVID-19-patiënten als IZ-bedden die beschikbaar zijn voor andere patiënten.

^(g) Vaccinatiegraad van de bevolking van 18 jaar en ouder (volledige vaccinatie)

4.2. AANTAL PERSONEN GEDIAGNOSTICEERD (PCR EN ANTIGEEN) TUSSEN 14 APRIL 2021 EN 21 MEI 2021, VOORGESTELD PER DAG EN GEMIDDELDE PER WEEK

Datum	Bevestigde gevallen	Aantal nieuwe gevallen per periode van 7 dagen	
14/04/21	3 910		
15/04/21	3 803		
16/04/21	4 027	25 278 gevallen tijdens deze periode van 7 dagen	
17/04/21	2 330	Gemiddeld 3 611,1 gevallen per dag	
18/04/21	1 303	Dus een incidentie over een week van	
19/04/21	5 449	219,9/100 000 inwoners	
20/04/21	4 456		
21/04/21	4 076		
22/04/21	3 797		
23/04/21	3 630	22 550 gevallen tijdens deze periode van 7 dagen	
24/04/21	1 889	Gemiddeld 3 221,4 gevallen per dag	
25/04/21	1 137	Dus een incidentie over een week van	
26/04/21	4 258	196,2/100 000 inwoners	
27/04/21	3 763		
28/04/21	3 451		
29/04/21	3 357		
30/04/21	3 472	20 727 gevallen tijdens deze periode van 7 dagen	
01/05/21	1 336	Gemiddeld 2 961,0 gevallen per dag	
02/05/21	1 134	Dus een incidentie over een week van	
03/05/21	4 325	180,4/100 000 inwoners	
04/05/21	3 652		
05/05/21	3 633		
06/05/21	3 490		
07/05/21	3 304	19 342 gevallen tijdens deze periode van 7 dagen	
08/05/21	1 705	Gemiddeld 2 763,1 gevallen per dag	
09/05/21	867	Dus een incidentie over een week van	
10/05/21	3 355	168,3/100 000 inwoners	Een daling van -21,9% tussen deze 2 periodes
11/05/21	2 988		Een incidentie over een periode van 14 dagen van 299,8 nieuwe gevallen/100 000 inwoners
12/05/21	2 785		
13/05/21	928	15 110 gevallen tijdens deze periode van 7 dagen	
14/05/21	2 555	Gemiddeld 2 158,6 gevallen per dag	
15/05/21	1 264	Dus een incidentie over een week van	
16/05/21	745	131,5/100 000 inwoners	
17/05/21	3 590		
18/05/21	3 243		
19/05/21	3 048		
20/05/21	1 273	De gerapporteerde gegevens van de afgelopen dagen vereisen altijd een geleidelijke consolidatie onder meer door het proces van staalafname tot rapportage.	
21/05/21	1		

Noot: Deze gegevens per dag kunnen eveneens gevonden worden op het interactieve dashboard [epistat](https://www.epistat.be/). De gegevens worden dagelijks geüpdatet (7/7).

4.3. AANTAL UITGEVOERDE TESTEN TUSSEN 14 APRIL 2021 EN 21 MEI 2021, VOORGESTELD PER DAG EN GEMIDDELDE PER WEEK

Datum	Aantal testen	
14/04/21	43 985	
15/04/21	41 776	
16/04/21	44 095	
17/04/21	36 317	288 119 testen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 41 160/dag
18/04/21	19 986	
19/04/21	44 287	
20/04/21	57 673	
21/04/21	49 569	
22/04/21	47 528	
23/04/21	51 315	314 841 testen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 44 977/dag
24/04/21	38 751	
25/04/21	20 846	
26/04/21	48 158	
27/04/21	58 674	
28/04/21	54 323	
29/04/21	54 434	
30/04/21	56 849	339 456 testen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 48 494/dag
01/05/21	37 194	
02/05/21	20 971	
03/05/21	50 090	
04/05/21	65 595	
05/05/21	60 079	
06/05/21	63 400	
07/05/21	63 447	363 154 testen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 51 879/dag
08/05/21	43 237	
09/05/21	22 496	
10/05/21	45 621	
11/05/21	64 874	
12/05/21	56 364	
13/05/21	29 661	
14/05/21	40 304	295 145 testen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 42 164/dag
15/05/21	35 791	
16/05/21	19 723	
17/05/21	40 983	
18/05/21	72 319	
19/05/21	64 068	De gegevens van de laatste dagen zijn nog niet volledig. Het duurt enkele dagen vooraleer alle testen aan Sciensano zijn gemeld.
20/05/21	56 389	
21/05/21	1 604	

4.4. AANTAL PERSONEN OPGENOMEN IN HET ZIEKENHUIS TUSSEN 17 APRIL 2021 EN 21 MEI 2021, VOORGESTELD PER DAG EN GEMIDDELDE PER WEEK

Datum	Aantal nieuwe ziekenhuis-opnames /dag	Aantal ontslagen /dag	Aantal gehospitaliseerde patiënten	Aantal COVID bevestigde IZ-patiënten	Aantal COVID mogelijke IZ-patiënten
17/04/21	245	327	2 910	923	15
18/04/21	201	96	3 000	931	13
19/04/21	210	62	3 140	946	22
20/04/21	303	333	3 103	926	29
21/04/21	244	293	3 078	935	20
22/04/21	231	280	2 989	910	23
23/04/21	222	275	2 943	901	19
24/04/21	228	325	2 846	886	31
25/04/21	162	122	2 883	886	22
26/04/21	156	65	2 951	892	33
27/04/21	231	342	2 858	892	31
28/04/21	210	249	2 809	886	24
29/04/21	206	247	2 776	863	24
30/04/21	191	235	2 707	855	20
01/05/21	195	278	2 593	824	33
02/05/21	161	98	2 648	825	18
03/05/21	153	58	2 760	831	29
04/05/21	191	291	2 605	795	37
05/05/21	164	253	2 481	757	19
06/05/21	145	220	2 402	744	21
07/05/21	163	217	2 307	727	28
08/05/21	164	274	2 167	707	22
09/05/21	159	89	2 172	702	24
10/05/21	134	48	2 253	710	23
11/05/21	166	275	2 108	686	30
12/05/21	148	217	2 025	660	23
13/05/21	144	235	1 912	644	23
14/05/21	102	91	1 917	643	25
15/05/21	168	242	1 804	621	25
16/05/21	105	92	1 802	619	27
17/05/21	99	45	1 857	613	24
18/05/21	131	222	1 753	595	18
19/05/21	141	174	1 702	589	20
20/05/21	121	167	1 642	562	21
21/05/21	127	169	1 612	540	15

4.5. AANTAL STERFGEVALLEN TUSSEN 14 APRIL 2021 EN 21 MEI 2021, VOORGESTELD PER DAG EN GEMIDDELDE PER WEEK

Datum	Aantal sterfgevallen	
14/04/21	39	
15/04/21	42	
16/04/21	45	
17/04/21	30	276 sterfgevallen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 39,4/dag
18/04/21	34	
19/04/21	50	
20/04/21	36	
21/04/21	36	
22/04/21	43	
23/04/21	42	
24/04/21	35	265 sterfgevallen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 37,9/dag
25/04/21	39	
26/04/21	44	
27/04/21	26	
28/04/21	49	
29/04/21	46	
30/04/21	33	
01/05/21	28	273 sterfgevallen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 39,0/dag
02/05/21	34	
03/05/21	43	
04/05/21	40	
05/05/21	38	
06/05/21	38	
07/05/21	26	221 sterfgevallen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 31,6/dag
08/05/21	42	
09/05/21	32	
10/05/21	28	
11/05/21	17	
12/05/21	19	
13/05/21	21	
14/05/21	20	139 sterfgevallen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 19,9/dag
15/05/21	22	
16/05/21	17	
17/05/21	23	
18/05/21	17	
19/05/21	25	
20/05/21	15	
21/05/21	2	

5. Preventie en informatie

1 ploeg van 11 miljoen. Allemaal samen. Laten we de regels volgen.

Vandaag bevindt ons land zich op COVID-19 alarmniveau 4. Om het coronavirus te verslaan, moeten we samen de regels volgen. Informeer je, want mogelijk zijn er in jouw stad of regio extra maatregelen van kracht. Samen kunnen we het. Volg de regels en red levens.

Was je handen
regelmatig

Draag
een mondkap

Hou
1,5 m afstand

Beperk je tot
1 knuffelcontact

Denk aan
kwetsbare mensen

Werk thuis

Verlucht
binnenruimtes

Doe je activiteiten
liefst buiten

Je kan alle details
raadplegen op
www.info-coronavirus.be

Een initiatief van de Belgische overheid.